

معاونت آموزش و کارآفرینی

سلسله نشست های علمی آینده مشاغل و مشاغل آینده

موضوع نشست: جایگاه صنایع خلاق و فرهنگی در
مشاغل آینده

سخنران: حسین بختیاری

زمان: سه شنبه مورخ

۱۴۰۱/۰۳/۱۷

ساعت ۱۰ الی ۱۱

صنایع فرهنگی صنایعی هستند که کارکرد اصلی آنها، خلق، تولید و تجاری سازی مضامین نامشهود با ماهیت فرهنگی در قالب انواع کالا یا خدمات است. با این تعریف، صنایعی مانند نشر، سینما، اسباب بازی، رادیو و تلویزیون، مد و لباس، موسیقی، گردشگری، صنایع دستی، موزه داری، طراحی، معماری در زمره صنایع فرهنگی قرار می گیرند.

صنایع فرهنگی

- آنکتاد [۱] (۲۰۰۸) به تعاریف مختلفی از صنایع فرهنگی اشاره کرده است:
- صنایعی که مضامین نامشهود و دارای طبیعت فرهنگی را خلق، تولید و تجاری می کنند. این مضامین نوعاً از طریق کپی رایت حمایت می شوند و می توانند شکل کالاها یا خدمات را به خود بگیرند.
- گستره ای از فعالیت های اقتصادی که کارکردهای خلق ایده و مضمون در حوزه فرهنگی را با کارکردهای صنعتی همچون تولید و تجاری سازی انبوه کالاهای فرهنگی یکپارچه می کند.

صنایع فرهنگی

- در نگرش جدید، صنایع فرهنگی جزئی از زندگی روزمره انسان ها شده اند، به طوری که آن را می توان عاملی هویت بخش نامید.
- از حیثی، صنایع فرهنگی، بیانگر چستی و کیستی یک جامعه یا شهر و روستاست و چون با زندگی مردم عجین می شود، میراث فرهنگی زنده تلقی می گردد.
- درحقیقت هویت هر جامعه و نگاه مردم آن به یک پدیده در صنایع فرهنگی انعکاس می یابد. کیفیت زندگی، آداب و رسوم، عقاید، ارزش ها، هنجارها و بالاخره فرهنگ هر جامعه ای در میراث فرهنگی آن جامعه نهفته است.

ویژگی های صنایع فرهنگی

- رشد اقتصادی: ۳ تا ۴ برابر صنایع سخت
- اشتغال‌زایی: ۲,۵ برابر صنایع سخت
- بی‌نیازی از زیرساخت‌های پرهزینه
- ترویج ارزش‌ها در سطوح داخل و جهانی
- تحکیم امنیت ملی با نگرش به ظهور جنگ‌های نرم (جنگ‌های فرهنگی و مانند آن)

اقتصاد خلاق

- بر اساس پژوهش‌های انجام شده توسط CISAC (کنفدراسیون بین المللی انجمن نویسندگان و مؤلفان)
- در حال حاضر بالغ بر ۲۲۵۰ میلیارد دلار در کل جهان به اقتصاد صنایع خلاق اختصاص دارد که این رقم حدود ۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل می‌دهد. و حدود ۳۰ میلیون شغل ایجاد کنند که این میزان تقریباً یک درصد از کل جمعیت فعال جهان را تشکیل می‌دهد.
- در این میان آسیا و اقیانوسیه با حدود ۷۴۳ میلیارد دلار اقتصاد خلاق توانسته حدود ۱۲,۷ میلیون شغل ایجاد کند و جایگاه اول را در این زمینه به خود اختصاص دهد.
- اروپا با ۷۰۹ میلیارد دلار و ۷,۷ میلیون شغل،
- آمریکای شمالی با ۶۲۰ میلیارد دلار و ۴,۷ میلیون شغل،
- آفریقا و خاور میانه با ۵۸ میلیارد دلار و ۲,۴ میلیون شغل
- آمریکای لاتین با ۱۲۴ میلیارد دلار و ۱,۹ میلیون شغل در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

پیامدهای موج عصر فرهنگی

• ظهور ملت‌ها / جوامع فرهنگی

• اقتصاد فرهنگی

• اشتغال فرهنگی

• شهرهای فرهنگی

• کسب‌وکارهای فرهنگی

• مشاغل فرهنگی

اقتصاد خلاق

- بر اساس آمارهای آنکتاد میزان اقتصاد خلاق در سطح جهان با سرعت بالایی رو به افزایش است که این امر نشان از اهمیت این مسئله دارد. همچنین تحقیقات نشان می دهد که کشورهای در حال توسعه تاکنون نتوانسته اند در زمینه صنایع خلاق فعالیت قابل توجهی داشته اند. البته این واقعیت دلایل زیادی دارد که از جمله آنها می توان به مسائل سیاسی بین کشورها، بحران های اقتصادی، فقدان زیرساخت های فرهنگی و ... اشاره کرد.

- برای مثال صنعت ساخت بازی‌های رایانه‌ای و انیمیشن جزو حوزه‌هایی هستند که کشور ما در آنها فقط به صورت مصرف‌کننده ظاهر شده است. همچنین پای صنعت خلاق ایرانی به هیچ‌کدام از حوزه‌های رسانه‌ای مانند مجله، سینما، اینترنت و تلویزیون باز نشده است؛ این در حالی است که میزان درآمد کشورهای پیشرفته دنیا از این حوزه حدود ۹۰ میلیارد دلار است.
- چشم‌انداز بلندمدت کشور ما در سده‌ی بیست‌ویکم باید تبدیل‌شدن به یک "ملت فرهنگی" یا "ملت خالق" باشد.
- فناوری‌ها و صنایع نرم باید به‌عنوان پیشران اصلی توسعه‌ی اقتصادی - اجتماعی کشور پذیرفته شوند

صنایع فرهنگی

وضعیت بررسی صنایع فرهنگی در ایران

- اکنون رویکرد غالب بر صنایع فرهنگی کشور «دفاعی، امنیتی و نظارتی» است که در وضع مطلوب باید در آخرین اولویت قرار بگیرد.
- رویکرد غالب در وضع مطلوب باید «اقتصادی» باشد که اکنون در آخرین اولویت قرار دارد. از این رو، یکی از تغییرات اساسی در این حوزه باید تقویت جایگاه و نقش اقتصادی صنایع فرهنگی باشد.
- مهم ترین گزاره در وضع مطلوب، «پیشران توسعه اقتصادی» است.

وضعیت بررسی صنایع فرهنگی در ایران

- در این گفتمان، از فعالان فرهنگی انتظار می رود در میادین نبرد که حالا رنگ و بوی فرهنگی به خود گرفته اند جوانمردانه از اصول و ارزش های ایرانی-اسلامی دفاع کنند. تهاجم فرهنگی، ناتوی فرهنگی و واژگان و اصطلاحاتی از این دست، بارها از سوی سیاست گذاران تکرار شده تا در ذهن فعالان فرهنگی حک شود که آنها سربازان و سرداران این عرصه هستند نه کاسبان و تاجران عرصه فرهنگ

پیش به سوی اقتصاد صنایع فرهنگی

• چشم انداز بلندمدت کشور ما در سده‌ی بیست و یکم باید تبدیل شدن به یک "ملت فرهنگی" یا "ملت خالق" باشد.

• فناوری‌ها و صنایع نرم باید به عنوان پیشران اصلی توسعه‌ی اقتصادی - اجتماعی کشور پذیرفته شوند

کارفرمایان فرهنگی نیز به مهارت‌های بیشتری در زمینه کسب و کار نیازمندند که این به نوبه خود بدان

معناست که عرضه آموزشی باید سرعتش را تنظیم کند.

آینده صنایع فرهنگی

- بررسی رویکردهای توسعه پایدار در شکل گیری و رشد صنایع نوآور و خلاق نشان می دهد که علاوه بر رشد اقتصادی، تاثیر این بازار در بهبود مسائل اجتماعی و زیست محیطی و حل مسائل و مشکلات جامعه نیز قابل توجه می باشد.
- کاهش فاصله طبقاتی به دلیل عدم نیاز این صنایع به سرمایه های بالا و راه اندازی کسب و کارهای کوچک
- حفظ محیط زیست و صرفه جویی در استفاده از منابع،
- افزایش اشتغال و کارآفرینی میان جوانان و بهبود رضایت شغلی در میان مخاطبان این صنایع،
- افزایش عدالت اجتماعی، رشد ایده های پویا و بالنده، حفظ سرمایه ها و آیین های ملی، فرهنگ سازی و انسجام ملی و به طور کلی توسعه پایدار اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی از نتایج رشد و گسترش صنایع خلاق است.

آینده صنایع فرهنگی در ایران

در کشور عزیزمان ایران، با توجه به تمدن کهن و باسابقه و فرهنگ غنی و وجود بستری مناسب برای ورود به گرایش های مختلف در صنایع نوآور و خلاق، همچون صنایع دستی، گردشگری، معماری سنتی و ملی و سایر صنایع فرهنگی، برنامه ریزی و سیاست گذاری مناسب و منطقی می تواند اقتصاد خلاق را توسعه دهد و از دل این اقتصاد رویکردی جدید و پایدار در تحول اقتصادی کشور ایجاد کرد.

– کاربردهای متاورس

قطعاً متاورس کاربردهای متعددی در زندگی بشر خواهد داشت و می تواند ما را به دنیای مجازی جذابی برده و تجربه های منحصر به فردی را برای ما به ارمغان بیاورد.

- برخی کاربردهایی که می توان به آن اشاره کرد شامل موارد زیر است.

- متاورس پزشکی و سلامت

- متاورس علمی و آموزشی

- متاورس تفریحی و سرگرمی

- متاورس تجاری و خرید

- متاورس فرهنگی و هنری

- متاورس گردشگری

تأثیر متاورس بر اقتصاد دیجیتال

- در کوتاه مدت، متاورس چیزی است که در ابتدا مکانی برای شروع بازاریابی برای مصرف کنندگان باهوش فناوری و پیوند دادن برندها و بازی ها خواهد بود. با گذشت زمان، این برندها شروع به فروش در متاورس خواهند کرد - کالاهای مجازی برای شروع، سپس کالاهای واقعی - و در نهایت می تواند جایی باشد که رسانه های اجتماعی، تجارت الکترونیک و بازاریابی همه با هم همگرا شوند.

متاورس یک واقعیت اجتناب ناپذیر است و این پدیده می تواند در آینده فرهنگ جهانی و فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جوامع بشری را بازآفرینی کند.

متاورس چه فرصتها و مزایایی برای کسب و کارها فراهم کرده است؟

- افزایش درآمد
- امکان تعامل با کاربران
- امکان برقراری روابط قوی و بلند مدت با مخاطبین
- عدم وجود رقبای زیادی در ابتدای کار
- امکان تمرکز روی بازاریابی تعاملی
- امکان انجام آزمایش و حدس و خطا

